

Llei 46/2022, del 22 de desembre, de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Títol I. Disposicions generals
 - Article 1. *Objecte*
 - Article 2. *Definicions*
 - Article 3. *Persones que es poden beneficiar de determinades disposicions d'aquesta Llei i d'altres lleis o altra normativa*
 - Article 4. *Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista*

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 22 de desembre del 2022 ha aprovat la següent:

Llei 46/2022, del 22 de desembre, de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra

Exposició de motius

La rellevant contribució de la labor artística al progrés socioeconòmic, ha motivat l'adopció de mesures per part d'organitzacions internacionals i de poders públics.

Aquestes mesures han estat especialment orientades al reconeixement de les peculiaritats de la situació dels autors, dels artistes i d'altres treballadors que els acompanyen en l'execució i l'explotació de les seves obres i prestacions, que obstaculitzen el seu accés en igualtat de condicions als avantatges socials i econòmics dissenyats per les polítiques públiques.

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO per les seves sigles en anglès), de la qual el Principat d'Andorra n'és Estat membre des del 20 d'octubre del 1993, va adoptar l'any 1980, en la seva 21a reunió a Belgrad, una Recomanació relativa a la condició de l'artista, un instrument pioner en virtut del qual es van formular principis rectors i es va instar als Estats membres d'aquesta organització a fomentar mecanismes legislatius que possessin en relleu la millora de les condicions socials del col·lectiu artístic. La Declaració universal sobre diversitat cultural del 2001, i la Convenció sobre la protecció i promoció de la diversitat d'expressions culturals del 2005, constitueixen els altres principals instruments a partir dels quals la UNESCO adverteix als poders públics de la necessitat d'adoptar mesures que prenguin en consideració les notes de singularitat de la realitat professional i per tant econòmica del col·lectiu artístic.

Amb aquesta vocació, la UNESCO, en la referida Recomanació relativa a la condició de l'artista del 1980, reconeix que "(...) l'art reflexa, conserva i enriqueix la identitat cultural i el patrimoni espiritual de les diferents societats (...)", i aborda, des d'un enfocament crític, el caràcter aleatori dels ingressos dels col·lectius artístics i de les seves fluctuacions brusques, de les seves condicions laborals, de la naturalesa especial de l'obra d'art a efectes fiscals, de la duració efectiva de la carrera professional d'aquest col·lectiu i el seu impacte en el gaudi de les pensions i prestacions socials, entre altres especificitats inherents a aquest col·lectiu mereixedores totes elles d'un tractament legal específic.

En el panorama internacional, el Parlament europeu ha sigut partícip d'aquesta iniciativa internacional amb l'adopció des del 1999 de diversos informes, resolucions i estudis sobre la situació i el paper dels col·lectius artístics a la Unió Europea, com, per exemple, la Resolució del Parlament europeu del 2007 sobre l'estatut social dels artistes. Així mateix, en l'informe del Parlament europeu sobre les indústries culturals del 2003, es reconeix la necessitat d'assumir les reivindicacions del sector artístic com un escenari necessitat d'intervenció dels poders públics per a impulsar el teixit econòmic dels Estats membres, tenint en compte que "(...) les indústries culturals no podrien desenvolupar-se sense el protagonisme dels creadors (...)".

Com a part de les accions empreses, l'estudi *The status of artists in Europe*, del 2006, va constituir un pas rellevant cap a una futura actuació a nivell comunitari. En aquest sentit, a la formulació de propostes, va precedir un examen comparatiu dels models i les mesures adoptades per diversos Estats membres de la Unió Europea per a abordar la situació laboral i d'autonomia contractual, els aspectes relacionats a la seguretat social, la fiscalitat i la mobilitat transnacional dels col·lectius artístics.

Si bé la diferenciació entre els sistemes de valors i principis confirmats jurídicament en cada societat, ha determinat la necessitat de considerar les divergències entre els models i enfocaments normatius adoptats en països com França, Espanya i Portugal, el reconeixement de l'accentuada atipicitat de la situació dels col·lectius artístics forma part d'una iniciativa harmonitzada i que parteix d'una identificació homògena de les problemàtiques corresponents.

De manera uniforme, han sigut reconeguts, com a trets identitaris de la situació dels col·lectius artístics, la discontinuïtat i intermitència extraordinàries en la percepció efectiva dels ingressos resultants de l'exercici de la labor artística, així com el normalment baix nivell d'aquests ingressos, la dedicació de llargs períodes de temps a les fases de concepció i creació d'obres i, en algunes categories d'artistes, la

desvinculació professional des d'edats més primerenques a les establertes amb caràcter general per a la jubilació, així com la freqüència de situacions de pluriactivitat, entre altres.

Tots aquests elements associats, són resultat de la singularitat de la pròpia activitat artística com a labor *per se* de caràcter personalíssim, així com de la singularitat dels béns fruit de l'enginy creador. Tots aquests elements dificulten, per exemple, l'accés dels col·lectius artístics a les prestacions del sistema de seguretat social, tenint en compte que aquest s'ha articulat en atenció a pressupostos d'estabilitat en la realització d'activitats econòmiques; no obstant això, els col·lectius artístics es troben sotmesos als mateixos fets causants de la cobertura social generalment oferta. En aquest sentit, també, sense mecanismes correctors que, en virtut del principi tributari de capacitat econòmica, prenguin en consideració les diferents fonts d'ingressos i els nivells de renda dels col·lectius artístics, l'esquema normatiu en matèria fiscal no contribuiria a potenciar el gaudi equiparable de drets, sinó que més aviat agreujaria la precarietat del sector.

Aquesta Llei, la Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra, és resultat d'una voluntat política unànimement orientada a dotar a l'ordenament jurídic andorrà d'un marc normatiu i institucional adequat a l'especial situació dels col·lectius artístics del país i que, al seu torn, té vocació de promoure el teixit cultural nacional com a referent d'atracció per al desenvolupament de les arts i la vida cultural en general.

Aquesta Llei es divideix en un total de dos títols, en els quals s'hi estableixen una sèrie de disposicions generals, les quals inclouen l'objecte de la Llei i les definicions a efectes de la mateixa, la creació i el funcionament de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista i del Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra, i un règim sancionador i un règim de relació laboral de caràcter especial per a artistes.

Així mateix, aquesta Llei inclou deu disposicions finals. Mitjançant la primera, es modifica la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals establint un marc legal adient a les especialitats que succeeixen en les contractacions laborals d'artistes. La segona disposició final modifica la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, a l'efecte d'incloure-hi un règim de seguretat social específic per als artistes professionals acreditats, especialment ajustat a la temporalitat i intermitència de la seva activitat professional. Amb la tercera, s'autoritza el Govern per dictar les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar i aplicar aquesta Llei, en un termini màxim de 6 mesos a comptar de la seva entrada en vigor. La quarta, encomana al Govern que, en el termini màxim de 6 mesos des de l'entrada en vigor de la Llei, presenti al Consell General el projecte de consolidació de les lleis modificades mitjançant la mateixa. La cinquena, estableix el termini de 3 mesos per a la constitució de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista. La sisena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi relatiu a establir una cotització reduïda dels artistes professionals acreditats amb baixos ingressos i afiliats a la Caixa Andorra de Seguretat Social com a treballadors per compte propi. La setena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, elabori un estudi que proposi un règim d'assegurança per superar els efectes de la intermitència de l'activitat artística i la creació d'una branca -fons- especial per als artistes i treballadors de la cultura. La vuitena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, estudiï en el marc de negociació interestatal establir els mecanismes per agilitzar i facilitar la importació i l'exportació d'obra artística produïda al Principat d'Andorra així com dels instruments dels grups musicals en el marc de gires d'actuacions i concerts o d'altres eines o materials que els artistes d'altres col·lectius han d'importar o exportar per dur a terme les seves activitats. La novena, encomana al Govern que, en el termini màxim d'1 any a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, desenvolupi en la norma que correspongui les finalitats específiques del Cens d'Artistes d'Andorra, gestionat pel ministeri d'encarregat de la cultura, així com els criteris per a la inscripció dels artistes al mateix. I, finalment, la desena indica que la Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Títol I. Disposicions generals

Article 1. *Objecte*

1. L'objecte d'aquesta Llei és establir un seguit de mesures per compensar la precarietat amb què es troben els artistes degut a la temporalitat i intermitència de la seva activitat professional, i la irregularitat dels ingressos que això comporta.

LesLleis.com

2. Les mesures referides a l'apartat anterior, que s'estableixen en aquesta Llei, es complementen amb altres mesures ja establertes o que es puguin establir en el futur en altres lleis o altra normativa aplicable al Principat d'Andorra, com ara en matèria de fiscalitat.

Article 2. *Definicions*

A efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

a) "Artista":

- i) Persona física que, com a element essencial en la seva vida, crea predominantment obres d'art i/o altres creacions d'entreteniment, enteses com a objectes únics elaborats emprant conceptes i tècniques creatives i/o artístiques, fent o no ús de la tecnologia, i amb una finalitat estètica i/o social;
- ii) Persona física que, com a element essencial en la seva vida, representa, canta, llegeix, recita, o interpreta o executa de qualsevol altra manera obres i/o altres creacions de les referides a l'apartat i); i/o
- iii) Persona física que aporta valor afegit essencial als actes de creació de les obres i/o altres creacions referides a l'apartat i)

i als actes d'interpretació o execució referits a l'apartat ii), entès aquest valor afegit com la realització de prestacions que constitueixen aportacions necessàries i en tot cas de caràcter creatiu i/o artístic per a la materialització i la posterior explotació de les obres, interpretacions o execucions.

A títol enunciatiu i no limitatiu, la condició d'artista d'acord amb l'anterior definició, correspon als següents professionals:

- Autors d'obres literàries
- Autors d'obres musicals o compositors
- Autors d'obres visuals
- Autors d'obres escèniques
- Directores o realitzadors d'obres o de produccions audiovisuals
- Guionistes d'obres o de produccions audiovisuals
- Directores de fotografia
- Directores i regidors d'escena
- Autors d'obres multimèdia
- Músics
- Actors
- Dobladors
- Especialistes
- Ballarins
- Acròbates
- Artistes i altres professionals del circ
- Ajudants de direcció
- Ajudants de producció
- Tècnics d'efectes especials
- Tècnics d'il·luminació
- Tècnics de so
- Tècnics d'atrezzo
- Dissenyadors de decorats
- Dissenyadors de vestuari
- Comissaris d'art
- Gestors culturals

b) "Art": concepte que fa referència a les creacions i activitats realitzades per expressar una visió sensible sobre el món, i que permeten expressar idees, emocions, percepcions i sensacions.

c) "Entreteniment": concepte que fa referència a les creacions i activitats realitzades per aportar oci a la societat.

Article 3. *Persones que es poden beneficiar de determinades disposicions d'aquesta Llei i d'altres lleis o altra normativa*

1. Només les persones físiques que reuneixen els requisits que s'estableixen a l'apartat 2 d'aquest article (en endavant, "els artistes professionals acreditats"), es poden beneficiar d'allò que preveuen determinades disposicions d'aquesta Llei així com disposicions d'altres lleis que es modifiquen mitjançant aquesta Llei o que s'estableixen en altres lleis o altra normativa aplicable al Principat d'Andorra. L'aplicació de les referides disposicions als artistes professionals acreditats, s'indica en cadascuna de les disposicions de què es tracti.

2. Per ser reconegut com artista professional acreditat, la persona física de què es tracti ha de reunir acumulativament els requisits que s'estableixen a continuació:

a) Ha de ser resident legal al Principat d'Andorra.

b) Ha de ser qualificat com a artista per la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, de conformitat amb la definició d'artista recollida a l'apartat a) de l'article 2 d'aquesta Llei, tant si és un treballador per compte propi com si ho és per compte aliè, o si combina ambdues modalitats de treball. Per dur a terme aquesta qualificació, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista pot sol·licitar les dades, la informació i documentació que es determinen reglamentàriament.

c) Ha d'haver acreditat a la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista que:

- (i) no obstant la intermitència de la seva activitat professional en tant que artista, se sustenta econòmicament amb els ingressos que percep d'aquesta activitat, de conformitat amb els nivells d'ingressos que s'estableixen reglamentàriament, o
- (ii) té la voluntat de sustentar-se econòmicament amb els ingressos que percep de la seva activitat professional en tant que artista, en un termini màxim de cinc anys, de conformitat amb els ingressos i la resta de requisits que s'estableixen reglamentàriament.

A efectes d'aquesta acreditació, la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista pot sol·licitar les dades, la informació i documentació que es determinen reglamentàriament.

d) No ha d'haver estat declarat deutor de cap administració pública ni de cap societat pública ni entitat pública o parapública o del sector públic, per resolució administrativa o judicial ferma, en els dos anys anteriors a la data de la seva sol·licitud per esdevenir artista professional acreditat.

e) Ha d'estar inscrit al Registre d'Artistes Professionals Acreditats del Principat d'Andorra.

3. Un artista professional acreditat pot desenvolupar activitats professionals complementàries a la seva activitat artística, sempre que estiguin relacionades amb aquesta, com ara, a títol enunciatiu i no limitatiu, exercir com a formadors dins l'àmbit artístic al qual es dediquen, dins l'àmbit del disseny gràfic, de l'artesania, del treball de gestió en l'àmbit artístic i en col·lectius artístics; això no obstant, s'ha de sustentar econòmicament amb els ingressos que provenen de la seva activitat professional en tant que artista, d'acord amb els nivells d'ingressos que s'estableixin reglamentàriament. El llistat d'aquestes activitats professionals complementàries s'estableix reglamentàriament.

4. Reglamentàriament es poden establir diverses categories d'artistes professionals acreditats, en funció dels nivells d'ingressos que percebin de la seva activitat professional en tant que artistes. En aquests supòsits, el gaudi de drets per a cada categoria d'artista professional acreditat pot ser diferent, d'acord amb allò que es determina reglamentàriament o en les lleis que s'escaiguin.

Article 4. *Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista*

1. Es crea la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, que és un organisme administratiu adscrit i pressupostàriament vinculat al ministeri encarregat de la cultura.

2. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista es compon dels membres següents:

- a) Dos representants del ministeri encarregat de la cultura.
- b) Un representant del ministeri encarregat de l'economia.
- c) Un representant del ministeri encarregat de les finances.
- d) Un representant del ministeri encarregat del treball.
- e) Un representant de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.
- f) Dos artistes independents de reconeguda trajectòria, pertanyent cadascun d'ells a cadascuna de les tres tipologies d'artista establertes a l'apartat a) de l'article 2 d'aquesta Llei.
- g) Un representant de la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra.

3. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista està presidida per un dels dos representants del ministeri encarregat de la cultura, el qual, en cas d'empat en la presa de decisions, disposa de vot de qualitat.

4. El càrrec de membre de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, no és remunerat, si bé això no exclou que rebin una prestació en concepte de dietes en el cas dels membres que no formin part de l'Administració pública.

5. A les reunions de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista hi poden assistir amb veu però sense vot, a proposta de qualsevol dels seus membres, altres artistes o representants d'associacions, de fundacions, d'empreses o d'altres entitats del sector privat o públic quina activitat estigui relacionada amb la cultura o l'entreteniment, sempre que no es tracti de reunions convocades per prendre les decisions relatives al compliment dels requisits establerts a l'apartat 2 de l'article 3 d'aquesta Llei o per exercir la potestat disciplinària prevista als articles 8 a 18 d'aquesta Llei.

6. Sense perjudici de l'establert als apartats anteriors i a l'article 3 d'aquesta Llei, l'organització, el funcionament, la periodicitat de les reunions i la presa de decisions de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista s'estableixen reglamentàriament.

7. La Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista presenta cada any al Govern una memòria per donar a conèixer i explicar l'execució de les seves funcions, objectius i activitats, la qual es publica per a coneixement general després de la seva presentació.

8. A banda de les funcions de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista relatives a la comprovació que es compleixen els requisits establerts a l'apartat 2 de l'article 3 d'aquesta Llei, aquesta també du a terme les següents funcions:

- a) Proposar al Govern els programes i les accions que consideri pertinents per al desenvolupament de l'activitat dels artistes.
- b) Proposar l'elaboració o la modificació de normativa andorrana, i la formalització de convenis o acords internacionals, que tinguin impacte sobre els artistes o estiguin relacionats amb aquest col·lectiu.
- c) Inspeccionar i, si escau, sancionar als artistes professionals acreditats d'acord amb el previst als articles 8 a 18 d'aquesta Llei.
- d) Col·laborar amb artistes o representants d'associacions, de fundacions, d'empreses o d'altres entitats del sector privat o públic quina activitat estigui relacionada amb la cultura o l'entreteniment, per al desenvolupament de l'activitat dels artistes al Principat d'Andorra.
- e) Col·laborar amb les administracions públiques i amb les entitats de l'administració pública o del sector públic que apliquin les normatives que estableixen règims específics per als artistes professionals acreditats, i facilitar-los les eventuais dades, informació i documentació relativa als artistes professionals acreditats que aquestes administracions i entitats requereixin per a l'aplicació de la referida normativa.
- f) En general, a més de les funcions que s'estableixen en aquesta Llei, totes les que se li puguin atribuir mitjançant altres lleis o reglamentàriament.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.